

Full pott för kasinostaden?

LAS VEGAS

-syndigare än någonsin

★★★★★ EU-SPECIAL ★★★★★

Spana in **Slovenien**
- och **9** nya länder till

resa

NR 9 • 24 APRIL 2004

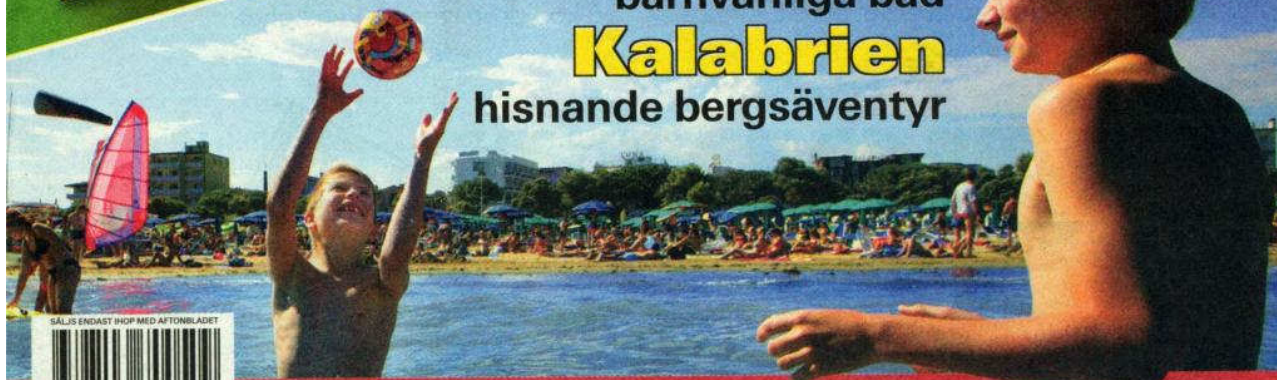
AFTONBLADET

Rom
extra guide
16 sidor 104 tips

ITALIEN

Lignano
barnvänliga bad
Kalabrien
hisnande bergsäventyr

SÄLJS ENDAST SHOP MED AFTONBLADET

7 388106 700509

Pittoreskt på Island • Värsta skyltspråket

GÖR SÅ HÄR:

Vik guiden på mitten längs den grå linjen till vänster och häfta ihop den vid markeringarna (■ ■).
Klipp sedan längs den streckade linjen nedan, och din guide är "färdig"

100 guider på nätet

resa

PUBLICERAD
24 APRIL 2003

AFTONBLADET

ROM

✓ Sevärdheter

✓ Fakta

✓ Kartor

✓ Hotell

✓ Utflykter

✓ Shopping

✓ Maträtter

✓ Telefonnummer

✓ Äta ute-ställen

● www.aftonbladet.se ● Senaste nytt ● Fler guider ● Vädret

Här känner du historien

Roma Caput Mundi. Under århundraden när de romerska kejsarna styrde var Rom verkligen världens huvudstad.

Somliga tycker att det fortfarande är så – och som äkta romare kan jag ju inte annat än ge dem rätt!

Det räcker med att gå ut och flanera i något av kvarteren i stadskärnan för att känna historien.

Här finns obegränsat med konst- och kulturskatter, monu-

ment, fontäner, kyrkor, akvedukter och historiska lämningar.

Klimatet är behagligt – det är aldrig för kallt på vintern och under de varma sommarmånaderna är det bara 40 minuters resa om man vill kyla ner sig i havet eller i någon av sjöarna.

Och tröttnar man på stan är det lätt att ta sig ut till Castelli Romani, de berömda vinbyarna utanför stan.

På senare tid har bussnätet förbättrats, vilket underlättar för turisterna, men Italien har också blivit dyrare sedan euron infördes.

ROM

Miriam Castelnuevo
resa
@aftenbladet.se

I vår guide får du praktiska råd och tips på bär, hotell och restauranger. Men, som med det mesta, trender kommer och går så lita på din instinkt minst lika mycket.

Text: Mårten Frankby och Miriam Castelnuevo

5 tips för turisten

Ta med bekväma skor

Du kommer att stå för den mesta transporten själv.

Bra skor är ett måste; inget kan förstöra en semester så som skoskav.

Vila siesta

Det betalar sig i längden att ta sig en tupplur under dagen. Rom är inte bara kyrkor, utgrävningar och marmor. Det är en levande stad på kvällen och natten också, och det ska man ju också orka med.

Öronproppar

Roms motorburna ungdom har en viss förkärlek för att dra på lite extra i de smala gränderna. Sophämtarna kan slamra friskt också, och om söndagarna börjar kyrkklockorna ringa tidigt.

Köp inte dyrt vatten

Vattnet som i århundraden flödat genom Roms fontäner och gatu-

Inköpstips.

brunnar är svalt och mycket drickbart.

Drick ur det lilla hålet på dricksfontänernas pip. Mycket fiffigt och civiliserat.

Gå i kyrkan tidigt på morgnarna

Tidigt om morgnarna är det ofta bara du och vaktmästaren i kyrkor och på museer. Kom ihåg att du måste täcka axlar och knän om du vill besöka Peterskyrkan.

Snabbfakta

Priskoll

Rom: 94,6

Sverige: 100

Så mycket kostar:

Öl, 33 cl: 14 kr.

Big Mac: 23 kr.

Kopp kaffe:

Cirka 6 kr.

Taxi 3 km: 95 kr (beror på trafiken).

Cd-skiva (topplistan): Cirka 190 kr.

Rom-taxin kan bli dyr om trafiken är seg.

4 vägar till Rom

Flyg

Tre lågprisbolag flyger till Rom från Stockholm: Sterling och Snowflake från Arlanda och Ryanair från Skavsta. Sterling och Ryanair landar på den mindre flygplatsen Ciampino, och Snowflake på den större Fiumicino. Den mindre ligger för ovanlighetens skull närmare stan.

Enkelbiljett med Snowflake kostar från 595 kr, med Ryanair från 654 kr och med Sterling från 698 kr. Alla priser inklusive skatter och avgifter.

Alla de större reguljärbolagen flyger till Rom. Har man tur går det att hitta biljetter för cirka 2000 kr.

Apollo, Fritidsresor, STS och Ving flyger charter till Rom. En vecka med Apollo kostar från 4298 kr per person i 3-stjärnigt dubbelrum.

Även flera paketreserangörer har Rom på programmet. Resa med tre nätter på 3-stjärnigt hotell kostar från 3895 kr med Airtours.

Tåg

Tur och retur för 4922 kronor. Priset gäller resande över 26 år som stannar borta över en helg. Resan tar 32 timmar enkel väg.

► www.sj.se

Buss

Med Continent holiday & travel tar resan cirka 2,5 dagar enkel väg och kostar 2918 kronor t/r.

► www.continentholiday.net

Transfer

Från flygplatsen Leonardo da Vinci i Fiumicino sydväst om Rom tar man sig billigast in till stan med tåg. Två alternativ finns:

✓ Grönfärgade Leonardo Express till centralstationen Stazione Termini, två gånger i timmen. Enkel resa 80 kronor, restid 30 minuter.

✓ Regionaltåg, skyltade mot Orte, till tågstationen Trastevere i södra Rom. Därifrån spårvagn 8 till Largo Argentina i centrum. Kostar 43 kronor och tar cirka 20 minuter till Trastevere.

Till båda alternativen köper man biljetter på flygplatsens tågstation. Kom ihåg att stämpla dem i de små gula boxarna vid perrongerna innan du går på tåget. Nattetid går bussar in till tåg- och tunnelbanestationen Tiburtina i nordöstra Rom en gång i timmen, kostar 46 kronor. Taxi till centrum kostar 465–560 kronor.

Från Ciampino går bussar till närbelägna tunnelbanestationen Anagnina, varifrån det går tåg ungefär var femte minut till centrum.

Den kaotiska trafiken i Rom är livsfarlig för orutinerade fotgängare. Men det finns faktiskt gator där du kan andas ut en stund – som shoppingstråket Via Condotti.

Antal invånare: 2,65 miljoner i Rom (57,5 miljoner i hela Italien).
Tidsskillnad: Ingen.

Språk: Italienska.
Valuta: 1 euro = cirka 9,30 kr.
Funkar mobilen? Ja.

Väder

Dagstemperatur och antal regniga dagar per månad.

	11	13	15	19	23	28	30	30	26	22	16	13	Rom
	1	1	3	8	14	18	20	19	15	11	6	3	Visby
JAN	8	9	8	6	5	4	1	2	5	8	11	10	Rom
FEB	19	12	13	11	12	12	11	13	15	16	16	15	Visby
MAR													
APR													
MAJ													
JUN													
JUL													
AUG													
SEP													
OKT													
NOV													
DEC													

5 sätt att ta sig runt

Till fots

Intressantast och ibland även snabbast. Glöm inte att höja blicken från de nötta gatstenarna – då kan man få se vackra renässansinertak och fasadprydnader.

Buss och spårvagn

Har förbättrats avsevärt de senaste åren. Praktiskt och billigt. Smockfullt vid rusningstid. Kör dygnet runt.

Biljetterna kostar 1 euro (9,30 kr) för 75 minuter, byten tillåtna. Gäller för buss, spårvagn och tunnelbana. Tjuvåkning kostar runt 500 kr och betalas direkt på plats eller med inbetalningskort inom 60 dagar.

Ett dagskort – *un biglietto integrato giornaliero* (BIG) – kostar knappt 40 kr, ett veckokort – *una carta integrata settimanale* – 150 kr. Stämplas vid första användningstillfället. Månadskort kostar 282 kr.

Biljetter kan köpas i tobaksaffä-

rer, barer och speciella automater. Ej på bussarna, utom under nattrafik.

Tunnelbana

Två linjer, A och B, som korsas vid Stazione Termini.

På grund av Roms arkeologiska underjordiska skatter når inte linjerna in i stadens historiska centrum. Snabbt, men trångt i rusningstid.

Taxi

Gott om taxistationer runt om i stan – men tänk på att det kan bli ganska dyrt.

Officiella taxibilar med taxametrar är gula eller vita med skylt på taket. Söndags- och natttillägg förekommer, liksom tillägg för väskor. Prisexempel mellan Largo Argentina och Stazione Termini vid lågtrafik: 90 kr.

Taxi: ☎ 06 35 70, ☎ 06 88 177, ☎ 06 49 94, ☎ 06 55 51, ☎ 06 88 22.

Cykel och skoter

Bra sätt för den modige att undvika bilköerna. Cykelbanor håller på att byggas ut, men i Rom är fortfarande bilen det viktigaste transportmedlet. Hjälpm på om du åker skoter – många kontroller! Gott om uthyrare, här är en:

Romarent, Vicolo dei Bovari 7A vid Campo dei Fiori. ☎ +39 06-689 65 55. Pris: 83 kr/dag för cykel, från 167 kronor för moped.

5 hotell

Margutta

Via Laurina 34. ☎ +39 06-322 36 74, fax: +39 06-320 03 95.

Trevligt medelklasshotell som är inhytt i ett hus från 1700-talet. Fenomenalt läge mellan Piazza del Popolo och Spanska trappan. Rummen är ljusa med enkel inredning – järnsängar, trämöbler och klinkergolv. Några rum har egen terrass. Enkelrum från 977 kr. Dubbelrum 1 315 kr. Frukost ingår i priset.

Casa Valdese

Via A. Farnese 18. ☎ +39 06-321 82 22, fax: +39 06-321 53 62.

Välskött tvåstjärnigt hotell med 34 rum i stadsdelen Prati nordöst om Peterskyrkan. Ligger på en lugnare tvärgata till affärsgatan Cola di Rienzo. Nära till bussar och t-bana Lepanto. Stor takterrass med fin utsikt. Rummen är tysta och sobert inredda. Enkelrum 640–705 kr. Dubbelrum 900–990 kr. Frukost ingår.

Marcus

Via del Clementino 94. ☎ +39 06-687 36 79, fax: +39 06-683 003 12.

Mitt i smeten, nära till shopping och Piazza Navona och Pantheon, ligger detta lilla familjehotell. Inbjudande atmosfär, frukostrummet har öppen spis från 1700-talet. Rummen, de flesta rökfria, har högt i tak men ganska små badrum med duschkabin.

Enkelrum 610–800 kr. Dubbelrum 1 015–1 360 kr.

5 enkla luncher

Tavola calda

Den italienska varianten av självservering. Här är två bra ställen:

✓ **Ciampini** (Piazza San Lorenzo in Lucina). Pajer och stort urval av sallader. Känt för sina goda bakverk. Öppet alla dagar utom söndag.

✓ **Frontoni dal 1921** (Viale Trastevere 52), serverar kalla och varma rätter fram till 01.30.

Pizzabit på baren

Pizza al taglio – du bestämmer själv storleken. Det finns en uppsjö av alternativ runt stan, ofta nära turistattraktionerna. Kladigt men gott och mättande. En 200-grammare kostar omkring 20 kr. Tips: Sno åt dig bättre paper än det glattiga som pizzabiten serveras i. Här är två tips:

✓ **Floridas** (Via Florida 25) pizza med zucca, pancetta och provola (pumpa, fläsk och ost med lite rökig smak) har vunnit världs-

mästerskapet i pizza men man kan få helt vanliga pizzor också. Testa mindre bitar – men många olika!

✓ **Fantasia di Pane** (Via Goito 9) lockar hungriga från hela stan. Många sorter – och lite ovanliga fyllningar: potatis, zucchini, stracchino (ost från Lombardiet), körsbärstomater, aubergine... Bakas i äkta vedugn.

Paninoteca

Smörgåsbar. Du väljer själv vad du vill ha på din macka från ingredienserna i glasmontern. Pris helt beroende på vad du vill ha på. Färdigkomponerade mackor från cirka 40 kr. Två bra ställen:

✓ **Le Pain Quotidien** (Via Tomacelli 24). Trångt men trivsamt vid långborden. Gott bröd med stort utval korvar och ostar.

✓ **Clamur** (Piazza dell'Emporio) i stadsdelen Testaccio har öppet alla dagar 20.30–03.00 och serverar mackor men även sallader.

Enoteca

Vinbar. Ett glas vin kostar cirka 33 kr. Ofta bara ett hål i väggen. Två bra ställen:

✓ **Il Gocetto** (Via dei Banchi Vecchi 14) är känt som en av de bättre. Här hittar man de sanna förståsigpåarna – och de som bara vill ha lite äkta romersk stämning, ett glas vin och lite ost.

✓ **L'Antica Enoteca di Via della Croce** (Via della Croce 76b) är en institution. Tusentals kunder har passerat under decennierna.

Picknick i parken

Köp skinka, ost, sallad, vin och godsaker i närmaste butik och styr stegen mot en av de många parkerna. Känslan att sitta i svalkan under ett pinjetråd när trafiken tystnar och cikadorna tar över är svårslagen.

En personlig favorit är parken Giardino degli Aranci på kullen Aventinen.

Fiori

Via Nazionale 163. ☎ +39 06-679 72 12, fax: +39 06-679 54 33.

Oslagbart läge, nära centralstationen, Quirinalen och flera turistmål. Hotellet ligger på första och tredje våningen i en äldre förnäm fastighet på Via Nazionale. Gott om busslinjer utanför. Rummen har tv, fönster med dubbelt glas och bad med dusch. Enkelrum 830–1 315 kr. Dubbelrum 980–1 690 kr. Frukost ingår.

Nadizzi

Via Firenze 38. ☎ +39 06-48 80 35, fax: +39 06-48 80 03 68.

Äldre renoverat hotell nära Stazione Termini. Rummen är sparsamt möblerade, en del med tv och internetuppkoppling. Stor grön terrass på taket. Enkelrum: 560–940 kr. Dubbelrum 560–1 175 kr.

Här kan du koppla upp.

...och ett vandrarhem:

Ostello per Gioventù

Via delle Olimpiadi 61.
☎ +39 06-323 62 67.

Norr om centrum, nära Olympiastadion. Plats för 334 personer i sovsalar. Går ej att förboka, kräver internationellt vandrarhemskort som kan köpas på plats. Sängplats 160 kr (inklusive frukost). Stänger dörrarna vid midnatt samt 10.00–14.00.

5 kaféer

Det finns hur många ställen som helst där du kan göra som italienarna – slinka in och beställa un caffè (liten, råstark espresso). Kaffet betalas normalt vid kassan, sedan upprepas beställningen vid baren. Observera att ett pris gäller i baren och ett annat, betydligt högre, om man vill sitta vid borden.

La Tazza d'Oro

I hörnet Via dei Pastini och Via degli Orfani vid Pantheon.

Har Roms bästa espresso, anser många, men om du inte vill ha socker i så säg till när du beställer. Originalinredningen från 40-talet är kvar, på eftermiddagen kan man se när bönorna rostar.

Under varma somrardagar rekommenderas deras kända Grani-

Billig – om du tar den stående.

ta di caffè – kaffeisglass med vispgrädde.

Sant'Eustachio

Piazza Sant'Eustachio 82 (nära Pantheon).

Kultkafé. Här serveras sedan 1938 en av stans bästa kaffe. Klassisk espresso på arabicabönor, men deras specialare som serveras i stora koppar – Gran caffè speciale – har hemlig blandning.

Sacchetti

Piazza San Cosimato i Trastevere.

Gott kaffe. Gott hembakat. Och uteservering på otroligt söt piazza med marknad på förmiddagarna.

Napul Arte

Via Fabio Massimo 113 i Prati.

De som vurmar för det napoletanska får inte missa ett besök på Napul Arte. Ofta kulturevenemang och artistframträdanden. Bra kaffe och typiska bakverk från Kampanien som Babà och Caprese (chokladtårta).

Gran Caffè la Caffetteria

Via Margutta 61 (nära Spanska trappan) samt Piazza di Pietra 65 (bakom Pantheon).

Lite elegantare, lite dyrare än medel och mycket att välja på.

Via Margutta-fiket har levande musik på fredagar och lördagar och öppet till 01.00.

5 coola glassbarer

Giolitti

Via degli Uffici del Vicario 40.

Kanske Roms mest kända glassbar som hållit formen sedan 1938. Öppet alla dagar från sju på morgonen till ett på natten. Cirka 50 smaker att välja på.

Palazzo del freddo di Giovanni Fasi

Via Principe Eugenio 65 samt Via Vespasiano 56.

Gelateria på Via Principe Eugenio är enorm med uteservering. Har förutom vanlig lösglass också glassdesserter som cassata, tartufi och glasstårter. Stängt måndagar.

Mondi

Via Flaminia Vecchia 468.

Ligger lite avskides men har glass som lockar entusiaster långväga ifrån. Många exotiska smaker och spännande uppblandningar som glass med marängbitar eller med bitar av vit choklad.

Ta buss 32 från Piazza di Risorgimento vid Vatikanen till Piazzale Ponte Milvio. Stängt måndagar.

Il gelato di San Crispino

Via della Panetteria 42.

Vill du ha glass som är gjord enligt konstens alla regler – utan tillsatser och halvfabrikat – gå till

San Crispino nära Fontana di Trevi. Kanske enda stället i Rom där man kan få äkta pistageglass. Sterilt och pretto, anser somliga.

Glassen är superb men serveras endast i bägare eftersom väffelstrut anses "störa" smakupplevelsen... Stängt tisdagar.

Pellacchia

Via Cola di Rienzo 103.

Berömd glassbar i stadsdelen Prati nära Vatikanen. Öppnade redan 1904. Känd framför allt för sin gräddglass och kastanjeglass. Uteservering även på vintern. Öppet långt in på natten alla dagar utom måndagar.

5 prisvärda restauranger

Il Ciak

Vicolo del Cinque 21,
☎ +39 06-589 4774.

Det är lätt att missa Il Ciaks blygsamma entré men den här toskanska restaurangen i Trastevere är mycket populär – så boka bord. Ägaren Paolo Celli är en stor filmälskare och fotografier på väggen vittnar om många celeberrä besök. Generös meny, allt på tema Toskana, med mycket kött, vilt och svamp. En tre-rätters middag utan vin går på cirka 330 kr per person. Stängt måndagar.

Dar Poeta

Vicolo del Bologna 45/46,
☎ +39 06-588 0516.

Pizzeria som snabbt blir full. Många stammisar från kvarteret. Om ni vill försäkra er om bord så

kom före 20.30 – annars får ni köa. Prova pizza med zucchini, ci- auscolo (mjuk salami från Umbrien), vitlök och chilipeppar. Till dessert söt pizza med choklad- fyllning. Pris cirka 170 kr.

Öppet alla dagar.

Pommidoro

Piazza dei Sanniti 44.

San Lorenzo – en av Roms äld- sta stadsdelar – har på senare år levt upp och blivit inne. Trattoria Pommidoro lockar intellektuella, konstnärer, musiker – och andra som går under benämningen "ra- dical-chic". Trevligt och avspänt.

Här kan du få den romerska specialiteten Rigatoni alla Pajata (rigatoni med sås som innehåller lamminälvor). Tre-rätters utan dryck 280 kr. Stängt söndagar.

L'Oasi della birra

Piazza Testaccio 41.

Mysig källarkrog med stort öl- sortiment. Än mer imponerande är att de har mer än 300 sorters ostar och charkuterier från hela världen. Även goda soppor, bru- schetta och varmrätter. Avsluta med en crostata di ricotta e vis- ciole (paj gjord på ricotta och en mycket ovanlig körsbärssort).

Stängt söndagar.

Pizza Ré

Via di Ripetta 14.

Här serveras riktigt goda tjocka, mjuka napoletanska piz- zor som skiljer sig från de tunna, lite knaprigare som är typiska för Rom. Husets pizza med körsbärs- tomat och buffelmozzarella re- kommenderas. Öppet alla dagar.

5 bra barer

Il fico

Piazza del Fico (bakom Piazza Na- vona).

Här samlas massor av vackert folk efter middagen. Billigare och mer avslappnad atmosfär än på närbelägna Bar della Pace.

Accademia

V.lo della Renella 88.

Trasteverebar i flera plan med en fantastisk takterrass där man intar sin öl eller drink, kanske med någon liten smårätt till. Levande musik och dj. Öppet alla dagar.

Fonclea

Via Crescenzo 82a.

Fonclea, alldeles intill Vatikan- muren, har funnits länge och är fortfarande lika populärt hos så- väl yngre som äldre. Här kan man

få färsk "stout",
goda panini, sal-
lader och varmrät-

ter ända till sent (stänger klockan 02.00). Ofta levan- de musik – program finns på Foncleas hemsida:

► www.fonclea.it

Stängt lördag och söndag lunch.

På Fonclea lever musiken.

Trinity College

Via del Collegio Romano 6 (nära Pantheon).

Inbjudande bar i två plan med murrig inredning. Serverar kalla rätter och irländsk öl. Ofta knök- fullt. Rätt stimmigt på kvällen. Inget för den som vill ha lugn och ro. Öppet alla dagar.

Ombre Rosse Caffé

Piazza Sant'Egidio 12.

Ligger på ett av promenad- stråken i hjärtat av Trastevere. Mycket livligt kvarter, särskilt på kvällar och lördagar. Lätt att bli sittande i timmar på uteserve- ringen och bara titta på folk...

Grafik: RIKARD BODIN

5 gratismåsten**Pantheon**

Ursprungligen ett romerskt rundtempel som år 608 förvandlades till kyrka. Italiens kungar ligger begravda här, samt konstnären Raffaël. Ett arkitektoniskt mästerverk med en fantastisk rymd.

Forum Romanum

Stumpområdet mellan kullarna Palatinen och Capitolium som tortrades och utvecklades till det romerska imperiets centrum. Tempel, handelshus och trumfbågar. Förfullt efter senantiken och idag behöver man någon form av guidning.

Spännande – och gratis.

Peterskyrkan

Kristenhetens centrum och världens största kyrka. Den första kyrkan byggdes här år 324, den nuvarande barockkyrkan invigdes 1626. Den magnifika piazzan framför kyrkan skapades av Gianlorenzo Bernini 1656–57.

Viktor Emanuel-monumentet

Restes 1885–1911 som hyllning till Italiens enande och förste kung, som förärvigats med en enorm häststaty. Bra utsikt över centrum.

Piazza Navona

Under antiken låg här en kapploppningsbana, därav piazzans avlånga form. I dag anläggningen världens vackraste torg och ett härligt ställe att flanera, eller sitta på.

5 prisvärda måsten

Katakomberna

Grävdes ut av framför allt kristna och judar för att förvara sina döda men användes också som tillflykt under förföljelser.

Många katakomber är mycket vidsträckta med komplicerade tunnelsystem och man hittar ständigt nya. Två av de mest berömda är:

✓ Calixtus katakomber på

Via Appia Antica, ta buss 118 från tunnelbanestation Piramide (linje B) eller buss 218 från Piazza san Giovanni in Laterano. Bussen stannar framför ingången. Inträde 47 kr (barn 28 kr). Öppet 9–12 och 14.30–17.00 alla dagar utom onsdagar.

✓ Domitillas katakomber på

Via Ardeatina, ta buss 218 från Piazza San Giovanni in Laterano nära tunnelbanestation San Giovanni (linje A) eller buss 714 från Stazione Termini till Piazza dei Navigatori och promenera de sista 300 metrarna. Inträde 47 kr (barn 28 kr). Öppet 9–12, 14.30–17.00 alla dagar utom tisdagar.

Sixtinska kapellet.

Vatikanmuseerna

De enorma samlingarna härrör från 1502 och har fram till i dag byggts på till ett av världens största museer.

Även Rafaels berömda rum och det otroliga Sixtinska kapellet ingår. Kom hit tidigt för att undvika kö.

Inträde 95 kr, gratis inträde sista söndagen i månaden mellan 8.45 och 13.45.

Kapitolinska museerna

De nyrestaureerade museerna ligger på kullen Campidoglio. De har en av världens främsta samlingar av antika statyer, samt dessutom ett fragment av det antika Jupiter-templet. Inträde 58 kr.

Colosseum

Färdigställdes år 80 e Kr på platsen där kejsar Nero hade anlagt en konstgjord sjö vid sitt palats. Den enorma byggnaden kunde rymma 50 000 åskådare som såg på blodiga gladiatorspel, teater, sjöslag med mera. Inträde 45 kr (då ingår inträde till Palatinen).

Öppnar klockan 09.00 och stänger "en timme före solnedgång". Inträde 75 kr.

Palatinen

Den grönskande kullen över Forum Romanum och Circus Maximus var en gång hem åt kejsarna som här uppförde många lyxiga palats. Under renässansen anlades vackra trädgårdar över ruinerna. Utgrävningar pågår fortfarande.

5 turistfällor

Hästdroska

Det här är varken ett romantiskt eller vettigt transportmedel i Roms trafikdjungel, snarare en form av utstuderat djurplågeri.

Buss 64

Populäraste transporten för turister genom stan, från Stazione Termini till Vatikanen, drar till sig enormt skickliga ficktjuvar. Varning!

Romersk stämning

Restauranger i Trastevere är Källe och Ada på italienska.

Massproducerad bella notte.

Genuint?

Nix. Hos Cencio'la Parolaccia är kväl-

Se upp för "romersk stämning".

lens största behållning att någon blir åthutad av värden på romersk dialekt. Och hos da Meo Patacca fixar glada män med folkdräkter och mandoliner trivselstämning för utländska paketresenärer.

5 udda sevärdheter

Santa Maria della Concezione

Via Veneto 27 (nära Piazza Barberini).

Över 4000 skelett i intrikata mönster, bärande valvbågar och dekorativa lampor. Anledningen är att kauciner munkarna förfogade över bara en mindre mängd jord från det Heliga landet, så efter en tid i graven plockades skelettet upp och blev en utsmyckning.

Torsdagar stängt.

Santa Croce in Gerusalemme

Vallfartskyrka i östra Rom med ovanlig relikksamling. Förutom några stickor ur Jesu kors och några törnen ur törnekronan finns här också Tomas Tvivlarens pekfinger – det han satte in i sidan på Jesus för att övertyga sig om hans uppståndelse.

Här finns också en välsorterad hälsoshop med munktillverkade hudkrämer, likörer, tvålar och choklad.

Italiensk fascistarkitektur.

EUR

Detta bostads- och affärsområde låg färdigt i all sin monumentala fulhet år 1942. Så här tyckte Benito Mussolini att idealstaden skulle se ut. En av de underligare byggnaderna är Palazzo della Civiltà del Lavoro som i folkmun kallas för "Det fyrkantiga Colosseum" (se bilden ovan).

Vid t-banestationen EUR Palasport kan man hyra båt eller gå

på Roms aningen slitna tivolier. Inträdet är gratis. I Museo della Civiltà Romana finns en mycket intressant modell över hur man trodde att Rom såg ut på 300-talet e.Kr.

Ta t-banan till EUR Fermi, cirka 20 minuter, sedan uppför Viale Cristoforo Colombo. Eller buss 714 från Stazione Termini.

Porta magica

Piazza Vittorio Emanuele.

En liten sevärdhet i vad som en gång var en villa tillhörande markis Palombara. En legend säger att porten restes till minne av ett lyckat experiment att göra guld. Detta ska ha ägt rum i svenska drottning Kristinas palats i Rom, där markisen var en flitig gäst.

Quartiere Coppedé

Piazza Mincio.

En sagovärld där Prins Valiant möter Disney. Fantastisk arkitektonisk skapelse av Gino Coppedé (1886–1927), som här blandat de flesta stilar i sina unika bostadshus. Så här skulle man bo!

Caffè Greco

Via Condotti.

Det smärta att ta upp denna institution på listan. Det anrika kaféet är kulturmärkt och all världens kändisar har fikat här, från Goethe till August Strindberg.

Men de hutlösa priserna och den stöppiga betjäningen kan inte ursäktas ett aldrig så storslaget förflutet.

På vakt utanför Colosseum.

Killar med plastsvärd

De håller till utanför Colosseum och Pantheon. Undvik, om du inte tycker det är jättefestligt att betala 45 spänn för att bli fotograferad tillsammans med dessa romerska krigare med plastsvärd (se bilden till vänster).

Så skaffar du biljett till matcherna i Rom

Två av Italiens bästa fotbollslag, Lazio och Roma, har sin hemvist på Olympiastadion i Rom. Två bittra fiender begåvade med några av världens mest hängivna fans.

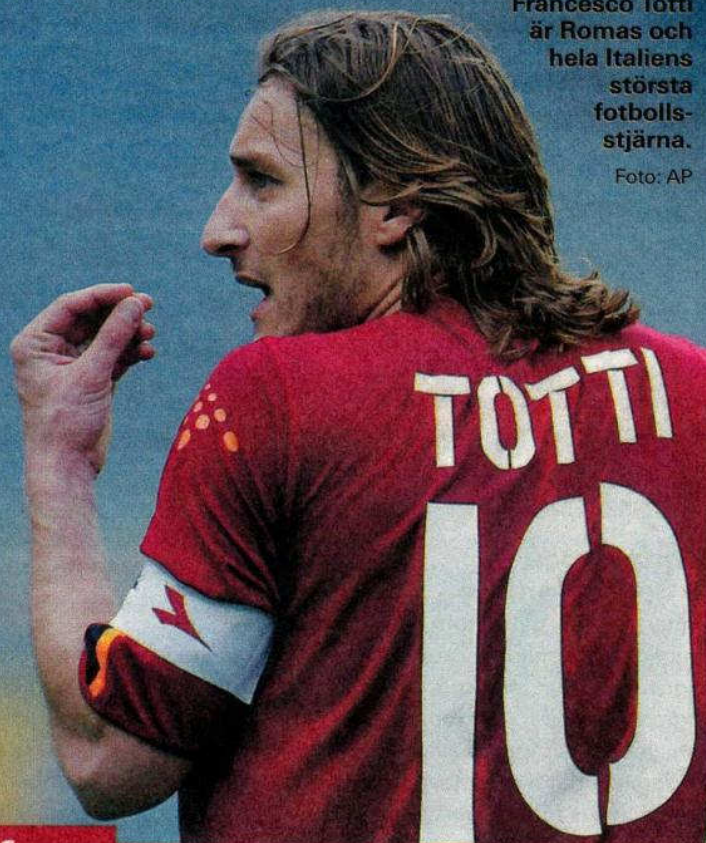
Om du vill köpa biljett på plats gör du det enklast i någon av de kiosker som är anslutna till bokningssystemet Lottomatica. Annars kan du fixa fotbollsupplevelsen i förväg – via nätet. Här är några hemsidor där du kan köpa enstaka biljetter eller boka hela paketresor:

- www.gosporttravel.com
- www.actiontravel.se
- www.nickes.com
- www.bjorkobostrom.se
- www.steveperryman.se

...och tänk på att vara ute i mycket god tid om du vill ha biljett till ett Romderby.

Francesco Totti är Romas och hela Italiens största fotbollsstjärna.

Foto: AP

5 mål för fotbollsfans

Olympiastadion

Via del Foro Italico.

Jättearenan Stadio Olimpico färdigställdes inför OS 1960 med plats för över 82 000 åskådare. Hemmamatcher för omväxlande Roma och Lazio. Du kan komma över biljetter till kortsidorna för omkring 230 kr.

Romas shop

Piazza Colonna.

Har allt möjligt och omöjligt i samband med fotbollslaget. Även biljetter till matcherna. En originaltröja kostar omkring 650 kr. Du kan även handla på nätet:

- www.asromastore.it

Lazios shop

Via Farini, 34 nära Stazione Termini.

Konkurrentens motsvarande shop. Officiella produkter kan även köpas på:

- www.2000regali.com

Sportbarer

Italien har inte en lika stark sportbarstradition som England och Sverige. Laziofansen, laziali, träffas på baren Excalibur på Piazza Vescovio i norra Rom (buss 310 från Stazione Termini). Romafansen, romanisti, samlas på pubar i varje stadsdel. En ligger i början av Via dei Cappillari precis bredvid Campo dei Fiori.

Håll dig undan om den romerska fotbollsfesten urartar.

Varning på stan

Fotbollen i Rom drabbas ibland av en våldsam inramning – i synnerhet när de båda Romlagen gör upp på Olympiastadion. Så håll ögonen öppna före, under och efter match – och lägg benen på ryggen om helvetet brakar loss.

5 tips för nattugglor

Rom har inte lika stort utbud som motsvarande västeuropeiska städer. Det sköna klimatet gör att mycket av nöjeslivet levs på gator och torg.

Om man klarar sig på italienska bör man köpa nöjesbilagan Trovaroma eller nöjesguiden Romac'è. Finns i kioskerna. Även engelska guiden Time Out är bra.

Glasspromenad

En favorit bland kvällssysselsättningar. Upptrampad av turister från hela världen sträcker sig den klassiska glassvandringen mellan Pantheon och Piazza Navona.

Entusiaster utsträcker den till Piazza del Fico och Fontana di Trevi.

Testaccio

Kvarteret breder ut sig runt det 35 meter höga Monte Testaccio som bildats av krukskärvor som

under århundradena slängts på hög.

I dag ligger flera nattklubbar längs Via Monte Teataccio, som populära Akab, gayklubben Alibi (som har mixad publik), Caffé Latino (billigare inträde: 65–100 kr, beroende på kvällens program – och då ingår en drink i priset), Caruso och Blue Cheese.

Buss 95 från Piazza Venezia, taxi kostar ungefär 70 kr från Piazza Navona.

Centri sociali

Centra för ungdoms- och alternativkultur som finns på några ställen runt om stan. Konserter, film och dans till klubbmusik. Låga priser och otvungen stämning.

Ett av de mest populära är Brancalone långt ute i östra Rom på Via Levanna 11, buss 60 från Piazza Venezia. Tjuvtitta på nätet: ► www.brancalone.it

Diskotek

Diskoteken har genomgående höga inträden men i priset ingår det oftast en drink. På de flesta ställen går tjejer in gratis. Priset och stängningstider varierar beroende på popularitet och årstid. Romarna går ut först runt midnatt.

Cornetti

Riktiga nattsuddare brukar avrunda med en varm "cornetti", den italienska varianten på croissant, på något bageri. Romolo på V.le Eritrea 140 öppnar "officiellt" klockan 06.00 men redan ett par timmar innan sprider sig en ljuvlig doft och bagarna brukar inte vara omöjliga...

Ett annat morgonpiggt ställe är Nievo al 61 på Via I Nievo i Trastevere. Kommer ni hit en tidig söndag morgon är det bara att fortsätta direkt ut på marknaden Porta Portese.

5 heta nätter

Tisdagar Art Café

Via del Galoppatoio 33
i Villa Borghese.
☎ +39 06-841 22 12.

Mycket folk som dansar till housemusik.

Onsdagar Supperclub

Via dei Nari 14.
☎ +39 06-686 41 70.

Exklusivt och speciellt. Inrett med soffor och vita kuddar. Obligatoriskt att ta av sig skorna!

Njut av en drink i baren och såsongens frukter med varm

choklad på. Artistframträdanden ibland, dj alla kvällar.

Torsdagar Goa

Via Libetta 13.
☎ +39 06-574 82 77.

Mycket populärt diskotek sedan en tid. Bara de som är "på listan" eller har bokat släpps in. Inträde 95–190 kr, beroende på program och veckodag. Vill man ha ett eget bord kostar det 470 kr per person, drink ingår. Den berömda dj Claudio Coccoluto garanterar en lyckad kväll.

Fredagar Bush

Via Galvani 44.
☎ +39 06-572 886 91.

Inträde 140 kr. Lokal i två plan, stort dansgolv där du kan svänga runt framför stora videoskrmar. Blandad musik.

Lördagar Alien

Via Velletri 13.
☎ +39 06-841 22 12.

Klubb där housemusiken pumpar ur högtalarna. Lockar framför allt yngre som söker Ibiza-stämning.

5 shoppinggator

1 Via dei Giubbonari

Ringlar sig fram sig mellan Campo dei Fiori och Via Arenula. Det är ett köpområde sedan medeltiden och gatorna bär namn som Via dei Chiavari (Nyckelmakargatan), Via dei Pettinari (Kammakargatan), Via dei Baullari (Koffertmakargatan). Många små butiker med företrädesvis yngre mode.

2 Via Cola di Rienzo

Döpt efter en medeltida upprorsmakare som slogs ihjäl 1353. Klädbutiker ligger vägg i vägg mellan Piazza del Risorgimento och Piazza Cola di Rienzo.

Även mycket skor och väskor, samt en saluhall. Låprisbutiker samt kända märken som Maudslayi Duck och Diesel.

3 Via Nazionale

Lång och väldigt hårt trafikerad gata med många butiker. Sträcker sig mellan den svalkande fontänen på Piazza della Repubblica och Largo Angelicum bakom kejsarnas torg.

Mest kläder, men även bokläddor och husgeråd.

4 Via del Corso

Skär rätt genom centrala Rom. Vissa delar är rena trafikmar-drömmen, men mellan Piazza del Popolo och Largo Chigi är den i alla fall enkelriktad. Trendig shopping och lika mycket spaning.

Stort urval men många butiker säljer kläder som håller ungefär lika länge som modenycken.

5 Via Appia Nuova

Bra och varierad shopping på denna långa gata som börjar vid Piazzale Appio i sydöstra Rom.

På Via Sannio vid den antika stadsporten finns dagligen en klädmarknad där man kan göra en del fynd bland det stora utbudet.

Okej att pruta.

5 gratisnöjen

Piazza Vittorio Emanuele

Ta t-banan till Piazza Vittorio.

Stor piazza med långa kolonnader. Nedgången och ruffig men med ett spännande myller av folk från hela världen som shoppar billiga varor på dess stora marknad. Inte många italienare, än färre turister. Under siestan vilar man ut under träden i parken.

Fontana di Trevi

Det var ju här som Anita Ekberg badade i Fellinis "Det ljuva livet". Botten är täckt av mynt som turister kastat i i förhoppning om att komma tillbaka till Rom. Och alla ska fotograferas när de utför

myntkastningen.

Kvällstid lyses den magnifikt livliga fasaden med sina vattenlekar upp av tusentals blixtrar.

Namnet Trevi kommer från de tre vägar, *Tre vie*, som möts här.

Campo dei Fiori

Om förmiddagarna en marknad, sent om kvällarna en mötesplats. Flera vinerior, pubar och restauranger längs torget. Statyn i mitten föreställer Giordano Bruno, en dominikanermunk som brändes på bål år 1600 för kätteri.

Inte vilken trappa som helst.

Spanska trappan

T-bana Spagna.

Scalinata di Spagna.

Världsberömd, filmad – ett givet turistmål. Nedanför har man en sprudlande dricksfontän och några av världens mest påkostade butiker.

Porta Portese

Spårvagn 8 från Largo Argentina.

Söndagsmarknaden här är vida känd. Krimskrams, lump och antikviteter (en del faktiskt äkta) om vartannat. Det går att hitta riktigt kul och nyttiga grejor men den stora behållningen är faktiskt att titta på allt folk.

5 romerska historier

Romulus och Remus

Enligt legenden kastade den elake kungen av Alba sina två bäbisbrorsöner Romulus och Remus i floden Tibern. Men tji fick han, för tvillingarna sköljdes upp av en våg och blev omhändertagna av en snäll varginna som gav dem dimjolk.

Sabinskorna

Enligt en legend gjorde Romulus, efter att ha grundat Rom 753 f.Kr, en kupp för att öka antalet kvinnor i befolkningen. Han bjöd fräckt in ett närboende folk, sabinerna, och rövade under en festival bort deras kvinnor.

Drottning Kristina

Den svenska monarken tog avstånd från protestantismen, abdikerade och blev katolik. 1655 flyttade hon till Rom där hon sedermera begravdes, i självaste Peterskyrkan.

Rom eller döden!

Det historiska uttrycket myntades av den nationella ledaren Giuseppe Garibaldi som efter att ha lyckats befria nästan hela Italien från utländska ockupanter stod i begrepp att ta sig an det problematiska Rom.

Elisabeth Hesselblad

Svenskan från Borås saligförklarades av påven den 9 april 2000, en tillställning som lockade tusentals pilgrimer till Petersplatsen. Tidigare har bara Birgitta

Petersplatsen 9 april 2000.

helgonförklarats. Hesselblad verkade på flera håll i världen men dog på 1957 i det hus vid Piazza Farnese där hennes nunneorden än i dag verkar.

Elisabeth Hesselblad dog 1957, men hennes nunneorden lever kvar i Rom.

Utgivare Aftonbladet Nya Medier AB **Guideredaktör** Bjarne Frykholm (bjarne.frykholm@aftonbladet.se)
Ansvarig utgivare Anders Gerdin **Adress** Aftonbladet, 105 18 Stockholm. **Telefon** 08-562 529 69
Text Mårten Frankby, Miriam Castelnuovo, Nina Jakobson, Andrew Bergström **Redigerare** Andrew Bergström **Foto** AP, Chris Warde-Jones, Pressens bild/AFP, Disney, Niclas Hammarström, Getty, Popular Science.

5 sajter

► www.romaturismo.it

Roms officiella turistsajt är helt suverän – faktsäckad, snygg och lättorienterad. Förutom den rent matnyttiga informationen (kartor, boende, vägbeskrivningar...) hittar du allt från fylliga nöjesguider med konserter, utställningar, teateruppsättningar och festivaler till mer udda tjänster som snabbkursen i romerska legender och den suveräna promenadguiden med tidsuppskattade gör-det-själv-upptäcktsfärder.

► www.vatican.va

Vatikanens officiella sajt.

► www.comune.roma.it

Roms kommunala sajt med information, dock på italienska.

► www.enjoyrome.com

Massor av matnyttigt om att turista i Rom, speciellt riktad till budgetresenärer.

► www.enit.it

Italienska turistorganisationen, matnyttigt information om bland annat hotell.

5 utflykter

Tivoli

Fin semesterort. Catullus och Horatius bodde här. Mest sevärd är Villa d'Este med De 100 fontänernas terrass. Du åker de tre milen hit med tåg samt buss från Rebibbia.

Ostia

Närmsta badorten ligger 25 kilometer bort. Lite trist att stranden är avstyckad i privata, låsta bitar. Men det

finns en allmän strand längst bort. Ta t-banan och byt i Magliana.

Via Appia Antica

Denna rofyllda gata började byggas år 312 e Kr. Kantas av cypresser och ruiner av gamla familjegravar. Här leddes Paulus till Rom som fånge år 56 e Kr. På den plats där han sägs ha mött Kristus står kyrkan Domine Quo Vadis.

Ostia Antica

Se hur man bodde i det kejserliga Rom. Utgrävningsplatsen 25 kilometer sydväst om Rom är som ett miniatyr-Pompeji.

Pytteland

Vatikanen tillhör faktiskt inte Italien, så du kan lägga ännu ett land till din lista. Cirka 1 000 bofasta finns på denna 44 hektar lilla plätt mitt i huvudstaden.

Fler guider på nätet

• San Francisco • Los Angeles • Buenos Aires • Rio de Janeiro • Tokyo • Hongkong • Innsbruck • Goa
 • Madrid • Dominikanska republiken • Helsingfors • Köpenhamn • Berlin • Hamburg • Amsterdam
 • Bryssel • Prag • Rom • Dublin • Wien • Budapest • Istanbul • Alanya • Marmaris • Thailand • Phuket
 • Bangkok • Koh Samui • Kina • Vietnam • Australien • Singapore • Hurghada • Sydafrika • Natal
 • Barbados • Rhodos • Kos • Bulgarien • Agadir • Marrakech • Tunisien • Franska Rivieran • Korsika
 • Gran Canaria • Teneriffa • Lanzarote • La Gomera • Mallorca • Costa del Sol...

• Nya guider varje månad: www.aftonbladet.se/resa

PLUS
AFTONBLADET
 Pris från 10 kr. **.se**

● www.aftonbladet.se ● Senaste nytt ● Fler guider ● Vädret